

PATVIRTINTA

Akademinės tarybos

2008 m.

protokolu Nr. 2

VILNIAUS VERSLO TEISĖS AKADEMIJOS

TEISĖS KATEDRA

*Verslo teisės ir komercinės teisės baigiamojo egzamino
programa*

Ši programa skirta Vilniaus verslo teisės akademijos studentams, laikantiems verslo teisės ir komercinės teisės baigiamąjį egzaminą. Ši teisės sritis reglamentuoja administracinę verslo priežiūrą, nustato verslo organizavimo teisinės formas, reguliuoja verslo organizavimo teisinių formų ypatumus, reikalavimus, keliamus steigiant konkrečias verslo formas, jų veiklą, konkurenciją, mokesčius, nemokumą ir bankrotą.

Baigiamojo egzamino programa parengta, remiantis verslo teisės, finansų teisės, mokesčių teisės, konkurencijos teisės ir komercinės teisės programomis.

Baigiamasis egzaminas laikomas raštu ir žodžiu.

1. Verslo teisės ir komercinės teisės samprata, dalykas, reglamentavimo metodas ir funkcijos. Verslo teisės ir komercinės teisės atirbojimas nuo kitų teisės šakų (sričių) ir viena nuo kitos. Verslo teisės ir komercinės teisės principai. Bendrojo leidimo metodas ir jo charakteristika.

2. Verslo teisės ir komercinės teisės šaltiniai. Pirminiai arba tiesioginiai šaltiniai: Konstitucija, Civilinis kodeksas, kiti įstatymai, Lietuvos Respublikos tarptautinės sutartys, paprotys. Netiesioginiai arba išvestiniai teisės šaltiniai: teismo precedentai, teisės doktrina.

3. **Organizacinės teisinės verslo organizavimo formos.** Individualus verslininkas – jungtinė veikla (partnerystė) – įmonė. Teisinės verslo organizavimo formos pasirinkimo kriterijai. Verslo ir komercinės veiklos organizavimo teisiniai pagrindai.

4. **Individualus verslininkas:** fizinis asmuo, įsiregistravęs į Mokesčių mokėtojų registrą; fizinis asmuo, vykdamas veiklą pagal verslo liudijimą; fizinis asmuo, įsteigęs individualią įmonę (II). Ūkininkas, jo teisinis statusas. Individualaus verslo organizavimo teisiniai pagrindai, jų charakteristika.

5. **Jungtinė veikla (partnerystė).** Ūkinės bendrijos – įmonės, kurių veiklos tikslas susijęs su pelno siekimu. Asociacijos, kurios steigiamos jungtinės veiklos sutartimi (asociacijos sutartimi). Ūkinių bendrijų ir asociacijų steigimo ir veiklos teisiniai pagrindai.

6. **Verslo ir komercinės veiklos organizavimas įsteigus įmonę.** Įmonės samprata, jos sampratų įvairovė. Įmonių rūšys. Savarankiškos ir partnerinės įmonės. Vidutinės, mažos ir labai mažos įmonės. Susijusios įmonės. Įmonių steigimo ir veiklos teisiniai pagrindai. Socialinės įmonės, jų paskirtis ir veiklos teisiniai pagrindai.

7. **Bendrovės.** Bendrovių samprata, steigimo ir veiklos teisinis reglamentavimas. Bendrovių susijungimai ir susiliejinimai. Bendrovių išsigijimo būdai. Užsienio valstybių bendrovių filialų ir atstovybių, steigiamų Lietuvos Respublikoje, teisinis reglamentavimas.

8. **Specialios bendrovių rūšys ir jų ypatumai.** Kooperatinės bendrovės (kooperatyvai). Komerciniai bankai. Draudimo bendrovės. Investicinės kintamojo kapitalo bendrovės ir investiciniai fondai. Europos bendrovės (Societas Europae). Europos kooperatinės bendrovės ir Europos ekonominių interesų grupės. Žemės ūkio bendrovės (ŽŪB). Specialių bendrovių rūšių steigimo ir veiklos teisiniai pagrindai.

9. **Bendrovė ir darbo santykiai.** Darbuotojo teisinis statusas bendrovėje. Darbuotojo ir bendrovės materialinė atsakomybė darbo santykiuose. Darbuotojų dalyvavimas bendrovės valdyme. Darbuotojų informavimo, konsultavimosi su darbuotojais, darbuotojų dalyvavimo priimančioms sprendimams procedūros bendrovėje. Profesinių sąjungų veikla. Darbuotojų skatinimo būdai ir priemonės. Darbuotojų skatinimas vertybiniais popieriais. Kiti darbuotojų skatinimo būdai.

10. **Koncernai, konsorciumai, įmonių konglomeratai:** samprata, veiklos teisiniai pagrindai. Įmonių, priklausančių finansų konglomeratui, papildoma priežiūra ir jos vykdymo tvarka.

11. **Konkurencija ir jos teisinis reglamentavimas.** Nesąžininga konkurencija, jos samprata ir draudimas. Ūkio subjektų atsakomybė už nesąžiningos konkurencijos veiksmus.

12. **Draudžiami susitarimai.** Draudžiamų susitarimų reglamentavimo modelis. Dvipakopė konkurenciją ribojančių susitarimų vertinimo sistema. Konkurenciją ribojančių susitarimų požymiai. Konkurenciją ribojančių susitarimų teisinio vertinimo principai. Atvejai, kai draudimas konkurenciją ribojantiems susitarimams netaikomas. Draudžiamų susitarimų skirstymo į horizontalius ir vertikalius susitarimus prielaidos ir ypatumai. Horizontalaus ir vertikalaus susitarimų sampratos ir jų atskyrimo kriterijai. Horizontaliųjų susitarimų sąlyginis klasifikavimas („karteliniai“ ir bendradarbiavimo susitarimai) ir vertinimo ypatumai. Ekonominiai vertikalinių susitarimų aspektai. Bendrųjų išimčių, taikomų vertikaliesiems susitarimams, ypatumai. Vertikalinių susitarimų sąlyginis klasifikavimas ir vertinimo ypatumai. Vertikalinių susitarimų draudžiamumas *per se*. Draudžiamų susitarimų negaliojimas.

13. **Piktnaudžiavimas dominuojančia padėtimi.** Dominuojančios padėties samprata. Dominuojančios padėties sąvoka ir nustatymo kriterijai. Bendro (kolektyvinio) dominavimo sąvoka. Piktnaudžiavimo dominuojančia padėtimi samprata. Piktnaudžiavimo rūšys: išnaudotojiškas ir antikonkurencinis piktnaudžiavimas. Pagrindinės piktnaudžiavimo kategorijos ir jų charakteristika: piktnaudžiavimas, nesusijęs su kainų nustatymu ir piktnaudžiavimas, susijęs su kainų nustatymu. Draudžiamų susitarimų ir piktnaudžiavimo dominuojančia padėtimi institutų santykis.

14. **Koncentracijų kontrolė.** Koncentracijos samprata. Koncentracijos rūšys. Koncentracijos vykdymo būdai. Bendrų įmonių sukūrimo vertinimas. Koncentraciją sąlygojantys veiksniai. Koncentracijos kontrolės tikslai ir įgyvendinimo tvarka. Pranešimų apie koncentraciją pateikimo tvarka. Privalomo pranešimo apie koncentraciją atvejai. Koncentracijoje dalyvaujančių subjektų pajamų skaičiavimo ypatumai. Pranešimo pateikimo laikotarpis. Pranešime pateikiama informacija. Pranešimą apie koncentraciją teikiantys subjektai. Pranešimo apie vykdomą koncentraciją pateikimo ar nepateikimo pasekmės. Koncentracijos kontrolės procedūros taikymas Konkurencijos tarybos iniciatyva. Koncentracijos sustabdymas; leidimas atlikti atskirus koncentracijos veiksmus. Pranešimų apie koncentraciją nagrinėjimo tvarka ir terminai. Konkurencijos tarybos nutarimų rūšys. Koncentracijų instituto santykis su draudžiamų susitarimų ir piktnaudžiavimo dominuojančia padėtimi institutais.

15. **Nesąžininga konkurencija.** Nesąžiningos konkurencijos samprata, jos draudimas. Nesąžiningos konkurencijos atvejai. Ūkio subjektų, kurių teisėti interesai pažeidžiami nesąžiningos konkurencijos veiksmais, teisių gynimas. Nukentėjusiųjų ūkio subjektų teisių gynimo būdai teisme ir kitose institucijose. Atsakomybė už klaidinančios reklamos naudojimą. Ūkio subjektų atsakomybė už nesąžiningos konkurencijos veiksmus pagal administracinę ir baudžiamąją teisę.

16. **Konkurenciją ribojančių veiksmų tyrimas ir bylų dėl konkurenciją ribojančių veiksmų nagrinėjimas.** Konkurenciją ribojančių veiksmų tyrimo tvarka. Konkurencijos tarybos tiriami pažeidimai. Inicijatyvos teisė pradėti konkurenciją ribojančių veiksmų tyrimą. Pareiškimo dėl tyrimo atlikimo pateikimas ir jo nagrinėjimas. Konkurencijos tarybos įgaliotų pareigūnų teisės ir pareigos atliekant tyrimą, jų veiksmų apskundimas. Bylų, dėl konkurenciją ribojančių veiksmų, nagrinėjimo procesas ir Konkurencijos tarybos nutarimai, priimami išnagrinėjus bylą. Skundų dėl Konkurencijos tarybos nutarimų teisminis nagrinėjimas. Konkurencijos tarybos teisės ir pareigos atliekant tyrimus ir nagrinėjant bylas pagal EB Sutarties 81 ir 82 straipsnius.

17. **Atsakomybė už konkurenciją reglamentuojančių teisės aktų pažeidimus.** Atsakomybės už konkurenciją reglamentuojančių teisės aktų pažeidimus rūšys. Ūkio subjektams taikomos administracinės sankcijos už konkurenciją reglamentuojančių teisės aktų pažeidimus: elgesio įpareigojimai, struktūriniai įpareigojimai, baudos, jų skyrimo ir išieškojimo tvarka. Žalos atlyginimas pažeidus konkurenciją reglamentuojančius teisės aktus. Žalos, atsiradusios dėl draudžiamų susitarimų sudarymo, atlyginimas. Žalos, atsiradusios dėl ūkio subjekto piktnaudžiavimo dominuojančia padėtimi, atlyginimas. Žalos, atsiradusios dėl neleistinos koncentracijos, atlyginimas. Ūkio subjektų civilinė atsakomybė už veiksmus, prieštaraujančius ūkinės veiklos sąžiningai praktikai ir geriems papročiams.

18. **Įmonių bankrotas,** jo teisinis reglamentavimas. Tyčinis bankrotas, jo samprata, teisinės pasekmės, nustačius tyčinį bankrotą.

19. **Įmonės restruktūrizavimas. Pareiškimai teismui dėl bankroto bylos iškėlimo.** Įmonių restruktūrizavimo paskirtis ir restruktūrizavimo procesas. Siūlymo kelti restruktūrizavimo bylą pateikimas. Pareiškimas teismui dėl įmonės restruktūrizavimo bylos iškėlimo. Atsisakymo kelti restruktūrizavimo bylą pagrindai. Restruktūrizuojamos įmonės išipareigojimų ir išipareigojimų restruktūrizuojamai įmonei vykdymas, iškėlus restruktūrizavimo bylą. Įmonės restruktūrizavimo plano tvirtinimas. Įmonės valdymo organų teisės ir pareigos restruktūrizavimo plano rengimo laikotarpiu. Atsakomybė už teismo patvirtinto įmonės restruktūrizavimo plano įgyvendinimą. Įmonės administratorius. Restruktūrizuojamos įmonės kreditoriai. Kreditorių susirinkimo teisės. Sąlygos restruktūrizavimo bylai nutraukti ir bylos nutraukimo teisinės pasekmės. Įmonės restruktūrizavimo proceso pabaiga. Subjektai, kurių atžvilgiu taikomos bankroto procedūros. Pareiškimo dėl bankroto bylos iškėlimo pateikimo pagrindai. Skolininko pripažinimas nemokiu. Įmonės ūkinės ir finansinės veiklos vertinimas bankroto atveju. Įmonės kreditorių sąvoka. Įmonių bankroto bylų žinybingumas ir teisingumas. Subjektai, turintys teisę pateikti pareiškimą teismui dėl bankroto bylos iškėlimo įmonei.

Kreditoriaus (kreditorių) pareiškimas teismui dėl bankroto bylos iškėlimo. Pranešimas skolininkui apie galimą bankroto procedūros inicijavimą. Įmonės administracijos vadovo pareiškimas teismui dėl bankroto bylos iškėlimo. Įmonės savininko (savininkų) pareiškimas teismui dėl bankroto bylos iškėlimo. Viešosios įstaigos savininkų (dalininkų) pareiškimas teismui dėl bankroto bylos iškėlimo. Įmonės likvidatoriaus pareiškimo pateikimo teismui dėl bankroto bylos iškėlimo ypatumai. Kiti asmenys, turintys teisę paduoti pareiškimą dėl bankroto bylos iškėlimo.

20. Bankroto bylų teisminis nagrinėjimas. Ieškovas ir atsakovas bankroto byloje. Kreditorius bankroto byloje pagal Lietuvos teisės aktus. Galimi teismo veiksmai gavus pareiškimą kelti įmonei bankroto bylą. Įmonės turto įvertinimas. Įmonės nemokumas, įsipareigojimai, įmonės negalėjimas atsiskaityti su kreditoriumi. Audito, ekspertizės įmonės nekilnojamojo ir kito turto vertei nustatyti paskyrimas. Bankroto bylos kėlimo terminai. Atsisakymo kelti bankroto bylą pagrindai. Teismo veiksmai priėmus nutartį kelti bankroto bylą. Ieškinio užtikrinimo priemonių taikymas. Pavedimai ir pranešimai apie bankroto bylą. Teisinės pasekmės įsiteisėjus teismo nutarčiai iškelti bankroto bylą. Įmonės administratoriaus sąvoka. Administratoriaus kandidatūros pateikimas ir paskyrimas. Administratoriaus funkcijos, teisės ir pareigos. Asmenys, negalintys būti paskirti įmonės administratoriumi. Administratoriaus pavadavimas. Administratoriaus atstatydinimas. Administratoriaus veiklos kontrolė. Administratoriaus skyrimo ypatumai komercinių bankų ir draudimo įmonių bankroto bylose.

21. Skolininko, kreditorių ir trečiųjų asmenų interesų gynimas bankroto procedūros metu. Apribojimai disponuoti įmonės turtu, taikomi nuo bankroto bylos iškėlimo dienos. Administratoriaus teisė disponuoti bankrutuojančios įmonės turtu. Sandorių, sudarytų pažeidžiant nustatytus apribojimus disponuoti įmonės turtu, negaliojimas. Bylų, kuriose iki bankroto bylos iškėlimo pareikšti ieškiniai, perdavimas bankroto bylą iškėlusiam teismui. Bankrutuojančios įmonės skolų mokėjimo terminai. Bankrutuojančios įmonės įsipareigojimų ir įsipareigojimų tokiai įmonei vykdymas. Bankrutuojančios įmonės areštuoto turto perdavimas. Darbo sutarčių su bankrutuojančios įmonės darbuotojais nutraukimo pagrindai ir tvarka. Garantinio fondo paskirtis. Lėšų iš garantinio fondo skyrimo darbuotojų reikalavimams, susijusiems su darbo santykiais, tenkinti tvarka.

22. Bankrutuojančios įmonės turto pardavimas ir kreditorių reikalavimų tenkinimo tvarka. Bankrutuojančios įmonės turto pardavimo tvarka. Nekilnojamojo ir įkeisto bankrutuojančios įmonės turto pardavimas ir iš jo gautų lėšų panaudojimas. Administratoriaus sudarytų įmonės nekilnojamojo turto perleidimo sandoriai. Neparduoto bei kreditoriams neperduoto turto panaudojimas. Įkeitimu ir (arba) hipoteka užtikrintų kreditorių reikalavimų tenkinimas. Pirmąja, antrąja ir trečiąja eile

tenkinami įmonės kreditorių reikalavimai. Bankrutuojančios įmonės darbuotojų reikalavimų, kylančių iš darbo santykių, atlyginimo tvarka. Fizinėse asmenų reikalavimų apmokėti už bankrutuojančių įmonių supirktą perdirbti žemės ūkio produkciją atlyginimo tvarka. Bankrutuojančios įmonės administravimo išlaidų padengimas.

23. **Įmonių likvidavimas ir reorganizavimas.** Įmonių likvidavimo tvarką reglamentuojantys teisės aktai, jų bendra charakteristika ir taikymo praktika.

24. **Sutarčių grupavimas į vartojimo sutartis ir komercines sutartis** pagal subjektą (sutarties šalis), sutarties tikslą ir sutarties dalyką, jų atskyrimas vienu nuo kitų ir nuo kitų civilinių sutarčių. Teismų praktika ir civilinės teisės doktrina apie sutarčių skirstymą ir vartojimo sutartis ir komercines sutartis, šio skirstymo praktinės pasekmės.

25. **Vartojimo sutartis, jų rūšys ir vartojimo sutarčių ypatumai.** Vartojimo sutarties ir viešosios sutarties santykis. Standartinių sutarties sąlygų taikymas vartojimo sutartyse. Vartojimo sutartis dėl vertybinių popierių. Nesąžiningų vartojimo sutarčių sąlygų nustatymo padariniai.

26. **Komercinės sutartis:** rūšys ir teisinė charakteristika. Jų sudarymo, vykdymo ir nutraukimo bei atsiskaitymo pagal komercinius sandorius teisiniai pagrindai. Komercinių sutarčių rūšys. Komercinės sutartis pagal prigimtį: franšizė, faktoringas, krovinių ekspedicija, frachtavimas. Kitos komercinės sutartis, kurios sudaromos tarp verslininkų (komersantų), jų teisinė charakteristika.

27. **Tarptautiniai komerciniai sandoriai (sutartis).** Jungtinių Tautų konvencija dėl tarptautinio prekių pirkimo–pardavimo sutarčių; Prekių nomenklatūros ir muitų tarifų klasifikavimo konvencija („Briuselio nomenklatūros konvencija“); Harmonizuotos prekių aprašymo ir kodavimo sistemos tarptautinė konvencija ir kt. teisės aktai. UNIDROIT parengtų tarptautinių komercinių sutarčių teisės principai. ir jų taikymo praktika Lietuvoje.

28. **Komercinis atstovavimas:** prekybos agentas, jo teisės ir pareigos, veiklos teisinis reguliavimas. Prokūra, jos samprata, išdavimas, forma ir pasibaigimas. Prokūristo teisės ir pareigos, jo parašas.

29. **Komerciniai ginčai, jų rūšys.** Susitarimai dėl komercinių ginčų sprendimo, jų sprendimo būdai. Arbitražai, jų teisinė prigimtis ir veiklos teisinis reguliavimas. *Lex arbitri*. Arbitražinis susitarimas. Arbitražo procesas, sprendimas, sprendimų ginčijimas ir vykdymas. Užsienio arbitražų sprendimų pripažinimas ir vykdymas.

30. **Licencijuojamos veiklos rūšys ir institucijos, išduodančios licencijas (leidimus).** Verslo ir komercinės veiklos licencijavimo įstatyminis reglamentavimas. Vyriausybės tvirtinamas licencijuojamos veiklos taisyklės. Licencijų išdavimas pagal licencijavimo taisykles, licencijavimo taisyklių turinys.

31. **Verslo skatinimas ir plėtra.** Smulkiojo ir vidutinio verslo plėtros programa. Valstybės paramos smulkiojo ir vidutinio verslo subjektams teikimas, šios paramos teikimo formos. Verslo inkubatoriai, jų funkcijos ir veiklos teisiniai pagrindai.

32. **Verslo administracinė priežiūra.** Verslą kontroliuojančios institucijos Lietuvoje: Lietuvos Respublikos Seimui atskaitingos institucijos, asocijuotos struktūros, ministerijos ir joms priklausančios institucijos, jų funkcijos, teisės ir įgaliojimai. Kitos Vyriausybei atskaitingos institucijos, jų veiklos teisiniai pagrindai. Administracinės naštos verslui mažinimo keliai ir būdai.

33. **Kreditavimo ir tarpusavio atsiskaitymų teisinis reguliavimas.** Verslo ir komercijos subjektų operacijų su pinigais teisinė analizė. Atsiskaitymų rūšys, priemonės ir tvarka. Kredito santykiai ir kredito rūšys. Kreditų iš bankų tvarka. Užstato ir hipotekos panaudojimas kredito santykiuose. Kreditų laidavimas ir draudimas. Kreditavimas prekėmis. Komercinis kreditavimas. Atsiskaitymas grynaisiais ir negrynais pinigais. Atsiskaitymai mokėjimo pavedimais. Atsiskaitymai akredityvais. Atšaukiamas ir neatšaukinamas akredityvas. Atsiskaitymai inkaso.

34. **Verslo ir komercijos subjektų teisių apsauga ir gynimas.** Verslo ir komercijos subjektų teisių apsaugos ir gynimo samprata. Verslo ir komercijos subjektų teisių apsaugos ir gynimo formos bei būdai. Verslo ir komercijos subjektų dalykinės reputacijos gynimas. Verslo ir komercijos subjektų daiktinių teisių gynimas. Verslo ir komercijos subjektų intelektualinės nuosavybės gynimas. Investuotojų teisių apsauga.

35. **Verslo ir komercinės veiklos rezultatų kokybės užtikrinimas.** Verslo ir komercinės veiklos rezultatų kokybės užtikrinimo būdai. Standartizacijos samprata ir paskirtis. Sertifikacijos samprata ir paskirtis. Sertifikacijos rūšys. Metrologijos vaidmuo užtikrinant verslo ir komercinės veiklos rezultatų kokybę.

36. **Naujos verslo ir komercinės veiklos formos ir jų teisiniai pagrindai.** Verslo plėtra frančizės ir „know how“ būdais. Elektroninės komercijos plėtros teisiniai pagrindai. *Domain name* teisinis reguliavimas.

37. **Laisvųjų ekonominių zonų teisinis reguliavimas.** Laisvosios ekonominės zonos samprata, jos steigimo ir valdymo teisiniai pagrindai. Pagrindiniai teisės aktai, reguliuojantys laisvųjų

ekonominių zonų veiklą, jų charakteristika. Laisvosiose ekonominėse zonose veikiančių verslo subjektų teisės ir pareigos, jų veiklos skatinimo būdai.

38. Verslo ir komercinės veiklos subjektų užsienio ekonominės veiklos teisinis reguliavimas. Užsienio investicijų teisinis reguliavimas. Užsienio investicijų formos ir jų skatinimas. Investuotojų teisių garantijos. Investicijų skatinimo ir abipusės apsaugos tarptautinės sutartys, jų vaidmuo. Investiciniai ginčai ir sprendimas.

Komercinės veiklos ypatumai vykdant eksporto ir importo operacijas.

39. Įmonių ir įmonių vadovų teisinė atsakomybė už ūkinės ir komercinės veiklos įstatymų pažeidimus. Civilinė atsakomybė. Administracinė atsakomybė už ūkininkavimo tvarkos pažeidimus. Baudžiamoji atsakomybė už nusikaltimus verslo ir komercijos sferoje. Verslo įmonių vadovų atsakomybė įmonei. Verslo įmonių vadovų civilinė atsakomybė tretiesiems asmenims.

40. Mokesčių administravimo pagrindai. Mokesčių administravimo samprata. Mokesčių administravimo esmė ir kryptys. Mokesčių administratoriaus sąvoka, jo teisės ir pareigos. Mokesčių administratorius ir jo pareigūno veiksmų įforminimas. Mokesčio mokėtojo samprata ir jo teisių apsauga. Mokesčio mokėtojo apskaita. Informacijos apie mokesčių mokėtoją paslaptis. Mokesčio deklaracijos samprata, reikalavimai ir jų rūšys. Mokesčio apskaičiavimo laikotarpis. Mokesčių lengvatų samprata ir reikšmė. Mokesčio apskaičiavimo ir sumokėjimo tikrinimas. Mokesčio apskaičiavimas pagal mokesčių administratoriaus įvertinimą. Mokesčio apskaičiavimas pagal kitų valstybės institucijų dokumentus. Mokesčio sumokėjimo terminai ir tvarka. Mokestinės nepriemokos esmė. Mokestinės nepriemokos pripažinimo beviltiška pagrindai ir tvarka. Mokestinės nepriemokos išieškojimo tvarka. Mokesčių išieškojimo užtikrinimo priemonės: raginimas mokestines prievoles įvykdyti geruoju, mokesčių mokėtojų teisės disponuoti jam priklausančiu turtu laikinas apribojimas, mokesčių mokėtojų turto.

41. Lietuvos Respublikos mokesčių sistema. Mokesčių sistemos samprata ir struktūra. Šiuolaikinės Lietuvos mokesčių sistemos bendrieji bruožai. Pelno mokestis, socialinis mokestis: objektas, mokėtojai, mokesčio apskaičiavimo ir mokėjimo tvarka bei terminai. Šio mokesčio lengvatos. Gyventojų pajamų mokestis, paveldimo turto mokestis, žemės mokestis: objektas, mokėtojai, mokesčio apskaičiavimo ir mokėjimo tvarka bei terminai. Šių mokesčių lengvatos. Pridėtinės vertės mokestis: objektas, mokėtojai, mokesčio apskaičiavimo ir mokėjimo tvarka bei terminai. Šio mokesčio lengvatos. Akcizas: objektas, mokėtojai, apskaičiavimo ir mokėjimo tvarka bei terminai. Muitai: objektas, mokėtojai, apskaičiavimo ir mokėjimo tvarka bei terminai. Nekilnojamojo turto mokestis: objektas,

mokėtojai, apskaičiavimo ir mokėjimo tvarka bei terminai. Atskaitymai nuo pajamų pagal Lietuvos Respublikos miškų įstatymą, įmokos į Garantinį fondą: objektas, mokėtojai, apskaičiavimo ir mokėjimo tvarka bei terminai. Loterijų ir azartinių lošimų mokestis: objektas, mokėtojai, apskaičiavimo ir mokėjimo tvarka bei terminai. Mokestis už valstybinius gamtos išteklius, naftos ir dujų išteklių mokestis, mokestis už aplinkos teršimą: objektas, mokėtojai, apskaičiavimo ir mokėjimo tvarka bei terminai. Valstybės rinkliava, konsulinis mokestis, žyminis mokestis, mokesčiai už pramoninės nuosavybės objektų registravimą: objektas, mokėtojai, apskaičiavimo ir mokėjimo tvarka bei terminai.

42. Atsakomybė už mokesčių įstatymų pažeidimus. Atsakomybės už mokesčių įstatymų pažeidimus sąvoka ir rūšys. Finansinė, administracinė, baudžiamoji ir drausminė atsakomybė už mokesčių įstatymų pažeidimus. Mokesčių įstatymų pažeidimai, jų sąvoka ir rūšys. Asmenys, kurie atsako už mokesčių įstatymų pažeidimus. Nekaltumo prezumpcijos taikymo mokesčių teisėje ypatumai. Aplinkybės, sunkinančios, švelninančios ir/arba šalinančios atsakomybę už mokesčių įstatymų pažeidimus. Patraukimo atsakomybėn už mokesčių įstatymų pažeidimus senaties terminai. Mokestinių ginčų sąvoka. Mokesčio mokėtojo teisės skųsti mokesčių administratoriaus veiksmus realizavimo būdai, tvarka ir terminai. Institucijos, nagrinėjančios mokestinius ginčus: centrinis mokesčių administratorius, Mokestinių ginčų komisija ir teismas; jų teisės ir pareigos mokestinių ginčų procese. Mokestinių ginčų nagrinėjimo procesas: ikiteisminė stadija ir jos dalys, teisminė stadija ir jos dalys.

AKTAI IR LITERATŪRA

Įstatymai (su vėlesniais pakeitimais)

Lietuvos Respublikos Konstitucija. Vilnius, 2006.

Lietuvos Respublikos civilinis kodeksas // Valstybės žinios, 2000, Nr.74.

Lietuvos Respublikos darbo kodeksas // Valstybės žinios, 2002, Nr.64.

Lietuvos Respublikos individualių įmonių įstatymas // Valstybės žinios, 2003.

Lietuvos Respublikos ūkinių bendrijų įstatymas // Lietuvos Respublikos Aukščiausiosios Tarybos ir Vyriausybės žinios, 1990, Nr.31.

Lietuvos Respublikos žemės ūkio bendrovių įstatymas // Lietuvos Respublikos Aukščiausiosios Tarybos ir Vyriausybės žinios, 1991, Nr.13.

Lietuvos Respublikos akcinių bendrovių įstatymas // Valstybės žinios, 2000, Nr.64; 2003, Nr.123.

Lietuvos Respublikos kooperatinių bendrovių (kooperatyvų) įstatymas // Valstybės žinios, 1993, Nr.20.

Lietuvos Respublikos kolektyvinio investavimo subjektų įstatymas // Valstybės žinios, 2003, Nr.74.

Lietuvos Respublikos draudimo įstatymas // Valstybės žinios, 2003, Nr.94-4246.

Lietuvos Respublikos kredito unijų įstatymas // Valstybės žinios, 1995, Nr.26.

Lietuvos Respublikos bankų įstatymas // Valstybės žinios, 2004, Nr.54.

Lietuvos Respublikos įmonių bankroto įstatymas // Valstybės žinios, 2001, Nr.31.

Lietuvos Respublikos įmonių restruktūrizavimo įstatymas // Valstybės žinios, 2001, Nr.31.

Lietuvos Respublikos asociacijų įstatymas // Valstybės žinios, 2004, Nr.25.

Lietuvos Respublikos Lietuvos banko įstatymas // Valstybės žinios, 1994, Nr.99; 2001, Nr.28.

Lietuvos Respublikos komercinių bankų įstatymas // Valstybės žinios, 1995, Nr.2.

Lietuvos Respublikos finansinių priemonių rinkos įstatymas // Valstybės žinios, 2007, Nr.17-627.

Lietuvos Respublikos vertybinių popierių įstatymas // Valstybės žinios, 2007, Nr.17-626.

Lietuvos Respublikos vertybinių popierių rinkos įstatymas // Valstybės žinios, 1996, Nr.16 (negalioja nuo 2007-02-08).

Lietuvos Respublikos smulkaus ir vidutinio verslo įstatymas // Valstybės žinios, 1998, Nr.109.

Lietuvos Respublikos ūkininko ūkio įstatymas // Valstybės žinios, 1999, Nr.43.

Lietuvos Respublikos turto ir verslo vertinimo pagrindų įstatymas // Žinios, 1999, Nr.52.

Lietuvos Respublikos audito įstatymas // Valstybės žinios, 1999, Nr.59.

Lietuvos Respublikos juridinių asmenų registro įstatymas // Valstybės žinios, 2001, Nr.55.

Lietuvos Respublikos buhalterinės apskaitos įstatymas // Valstybės žinios, 2001, Nr.99.

Lietuvos Respublikos įmonių finansinės atskaitomybės įstatymas // Valstybės žinios, 2001, Nr.99.

Lietuvos Respublikos įmonių konsoliduotos finansinės atskaitomybės įstatymas // Valstybės žinios, 2001, Nr.99.

Lietuvos Respublikos vidaus kontrolės ir vidaus audito įstatymas // Valstybės žinios, 2002, Nr.123.

Lietuvos Respublikos kontroliuojančių investicinių bendrovių įstatymas // Valstybės žinios, 2003, Nr.74.

Lietuvos Respublikos Europos bendrovių įstatymas // Valstybės žinios, 2004, Nr.78.

Lietuvos Respublikos Europos ekonominių interesų grupių įstatymas // Valstybės žinios, 2004, Nr.4.

Lietuvos Respublikos socialinių įmonių įstatymas // Valstybės žinios, 2004, Nr.96.

Lietuvos Respublikos gyventojų pajamų mokesčio įstatymas // Valstybės žinios, 2002, Nr.73.

Lietuvos Respublikos pelno mokesčio įstatymas // Valstybės žinios, 2001, Nr.110.

Lietuvos Respublikos darbo tarybų įstatymas // Valstybės žinios, 2004, Nr.164.

Lietuvos Respublikos Europos darbo tarybų įstatymas // Valstybės žinios, 2004, Nr.39.

Lietuvos Respublikos mokėjimų, atliekamų pagal komercinius sandorius, vėlavimo prevencijos įstatymas // Valstybės žinios, 2003, Nr. 123-5571; 2004, Nr. 116-4335.

Lietuvos Respublikos profesinių sąjungų įstatymas // Valstybės žinios, 1991, Nr.34.

Lietuvos Respublikos įstatymas Dėl darbuotojų dalyvavimo priimant sprendimus Europos bendrovėse // Valstybės žinios, 2005, Nr.67.

Lietuvos Respublikos paveldimo turto mokesčio įstatymas // Valstybės žinios, 2002, Nr.123-5531.

Lietuvos Respublikos sveikatos draudimo įstatymas // Valstybės žinios, 2002, Nr.123-5512.

Lietuvos Respublikos valstybinio socialinio draudimo įstatymo pakeitimo įstatymas // Valstybės žinios, 2004, Nr.171-6295.

Lietuvos Respublikos valstybinio socialinio draudimo fondo biudžeto sandaros įstatymas // Valstybės žinios, 2001, Nr.91-3190.

Lietuvos Respublikos valstybinių socialinio draudimo pensijų įstatymo pakeitimo įstatymas // Valstybės žinios, 2005, Nr.71-2555.

Lietuvos Respublikos nelaimingų atsitikimų darbe ir profesinių ligų socialinio draudimo įstatymas // Valstybės žinios, 2003, Nr.114-5114.

Lietuvos Respublikos ligos ir motinystės socialinio draudimo įstatymas // Valstybės žinios, 2000, Nr.111-3574.

Lietuvos Respublikos nedarbo socialinio draudimo įstatymas // Valstybės žinios, 2004, Nr.4-26.

Lietuvos Respublikos valstybinių socialinio draudimo senatvės pensijų išankstinio mokėjimo įstatymas // Valstybės žinios, 2003, Nr.114-5116; 1996, Nr.55-1287; 1996, Nr.99; 2002, Nr.123-5512; 2002, Nr.123-5511.

Lietuvos Respublikos pensijų fondų įstatymas // Valstybės žinios, 2003, Nr.75-3473.

Lietuvos Respublikos pensijų kaupimo įstatymas // Valstybės žinios, 2003, Nr.75-3472.

Lietuvos Respublikos papildomo savanoriško pensijų kaupimo įstatymas // Valstybės žinios, 1999, Nr.55-1765; 2003, Nr.75-3473.

Lietuvos Respublikos indėlių ir įsipareigojimų investuotojams draudimo įstatymas // Valstybės žinios, 2002, Nr.65-2635.

Lietuvos Respublikos piniginės socialinės paramos mažas pajamas gaunančioms šeimoms (vieniems gyvenantiems asmenims) įstatymas // Valstybės žinios, 2003, Nr.73-3352.

Lietuvos Respublikos Valstybės ir savivaldybių turto privatizavimo įstatymas // Valstybės žinios, 1997, Nr.107-2688.

Lietuvos Respublikos azartinių lošimų įstatymas // Valstybės žinios, 2001, Nr.43-1495.

Lietuvos Respublikos loterijų įstatymas // Valstybės žinios, 2003, Nr.73-3341.

Lietuvos Respublikos loterijų ir azartinių lošimų mokesčio įstatymas // Valstybės žinios, 2001, Nr.43-1496; 2003, Nr.73-3342.

Lietuvos Respublikos garantinio fondo įstatymas // Valstybės žinios, 2000, Nr.82-2478.

Lietuvos Respublikos mokesčių už pramoninės nuosavybės objektų registravimą įstatymas // Valstybės žinios, 2001, Nr.52-1811.

Lietuvos Respublikos pridėtinės vertės mokesčio įstatymas // Valstybės žinios, 2002, Nr.35-1271; Nr.48.

Lietuvos Respublikos akcizų įstatymas // Valstybės žinios, 2004, Nr.26-802.

Lietuvos Respublikos muitinės įstatymas // Valstybės žinios, 2004, Nr.73-2517.

Lietuvos Respublikos laisvųjų sandėlių įstatymas // Valstybės žinios, 2000, Nr.86-2615.

Lietuvos Respublikos laikinasis socialinio mokesčio įstatymas // Valstybės žinios, 2005, Nr.76-2739.

Lietuvos Respublikos mokesčių už valstybinius gamtos išteklius įstatymas // Valstybės žinios, 1991, Nr.11-274.

Lietuvos Respublikos naftos ir dujų išteklių mokesčio įstatymo pakeitimo įstatymas // Valstybės žinios, 2003, Nr.51-2253.

Lietuvos Respublikos mokesčio už aplinkos teršimą įstatymas // Valstybės žinios, 1999, Nr.47-1469; 2002, Nr.13-474.

Lietuvos Respublikos baltojo cukraus viršškočio mokesčio įstatymo pakeitimo įstatymas // Valstybės žinios, 2004, Nr.59.

Lietuvos Respublikos kvotinio cukraus gamybos mokesčio ir papildomo cukraus gamybos mokesčio įstatymas // Valstybės žinios, 2003, Nr.104-4634.

Lietuvos Respublikos pagalbos Europos Sąjungos valstybių narių institucijoms išieškant reikalaujamas skolas, susijusias su rinkliavomis, muitais, mokesčiais ir kitomis pinigų sumomis, teikimo ir naudojimo kitų Europos Sąjungos valstybių narių institucijų teikiama pagalba išieškant minėtas pinigų sumas įstatymas // Valstybės žinios, 2003, Nr.104-4650.

Lietuvos Respublikos įstatymas „Dėl Lietuvos Respublikos piniginių vienetų pavadinimo bei jų dydžių pakeitimo ir vartojimo įstatymuose ir kituose norminiuose aktuose“ // Valstybės žinios, 1992, Nr.30-917.

Lietuvos Respublikos pinigų įstatymas // Valstybės žinios, 1993, Nr.27-623.

Lietuvos Respublikos pinigų išleidimo įstatymas // Valstybės žinios, 1991, Nr.33-896.

Lietuvos Respublikos užsienio valiutos Lietuvos respublikoje įstatymas // Valstybės žinios, 1993, Nr.28-640.

Lietuvos Respublikos lito patikimumo įstatymas // Valstybės žinios, 1994, Nr.24-378.

Lietuvos Respublikos laisvųjų ekonominių zonų pagrindų įstatymas // Valstybės žinios, 1995, Nr.59-1462.

Lietuvos Respublikos poįstatyminiai aktai

Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimas „Dėl išmokų iš Garantinio fondo“ (Nr.2103) // Valstybės žinios, 2003, Nr.2-43.

Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimas „Dėl mokesčių mokėtojų registro įsteigimo ir jo nuostatų patvirtinimo“ (2000-09-06 Nr.1059) // Valstybės žinios, 2000, Nr.77-2333.

Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimas „Dėl mokesčių, rinkliavų ir kitų įmokų į Lietuvos Respublikos valstybės biudžetą, savivaldybių biudžetus bei valstybės pinigų fondus kodavimo“ (1999-01-06 Nr.7) // Valstybės žinios, 1999, Nr.5-105.

Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimas „Dėl mokestinių ginčų komisijos prie Lietuvos Respublikos Vyriausybės įsteigimo ir jos nuostatų patvirtinimo“ (1998-12-03 Nr.1396) // Valstybės žinios, 1998, Nr.108-2967, 2004, Nr.136-4947.

Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimas „Dėl turto arešto už įsiskolinimą biudžetui ir fondams tvarkos patvirtinimo“ (1997-07-08 Nr.744) // Valstybės žinios, 1997, Nr.67-1691.

Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimas „Dėl valstybės kontrolės institucijų atliekamų patikrinimų“ (1998-09-24 Nr.1150) // Valstybės žinios, 1998, Nr.85-2373.

Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimas „Dėl valstybinių mokesčių inspekcijų“ (1990-04-10 Nr.92) // Valstybės žinios, 1990, Nr.13-383.

Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimas „Dėl kasos darbo organizavimo ir kasos operacijų atlikimo taisyklių patvirtinimo“ // Valstybės žinios, 2000, Nr.15-398.

Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimas „Dėl atsakomybės už Europos Sąjungos struktūrinių fondų paramos įgyvendinimą Lietuvoje pasiskirstymo tarp valstybės institucijų“ (2001-05-31 Nr.694) // Valstybės žinios, 2001, Nr.48-1676.

Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimas „Dėl finansinių Europos Sąjungos paramos programų lėšų administravimo, valdymo ir kontrolės tvarkos“ (2001-07-31 Nr.953) // Valstybės žinios, Nr.68-2472.

Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimas „Dėl Europos Sąjungos Sanglaudos fondo paramos administravimo Lietuvoje“ (2001-08-24 Nr.1026) // Valstybės žinios, 2004, Nr.74-2596; Nr.103-3777.

Lietuvos Respublikos teisingumo ministro įsakymas „Dėl juridinių asmenų registro tvarkymo taisyklių patvirtinimo“ Nr.307 // Valstybės žinios, 2003, Nr.121.

Lietuvos Respublikos teisingumo ministro įsakymas „Dėl juridinių asmenų registro tvarkytojui teikiamų prašymų, pranešimų ir kitų formų patvirtinimo“ Nr.1R-204 // Valstybės žinios, 2006, Nr.79-3120.

Lietuvos konkurencijos tarybos nutarimas „Dėl pranešimo apie koncentraciją pateikimo, nagrinėjimo ir bendrųjų pajamų apskaičiavimo tvarkos patvirtinimo“ Nr.45 // Valstybės žinios, 2000, Nr.38.

Valstybinės mokesčių inspekcijos prie Lietuvos Respublikos finansų ministerijos viršininko, Muitinės departamento prie Lietuvos Respublikos finansų ministerijos generalinio direktoriaus ir Valstybinio socialinio draudimo fondo valdybos direktoriaus įsakymas „Dėl pranešimo Juridinių asmenų registro tvarkytojui apie likviduojamo juridinio asmens, užsienio juridinio asmens filial oar atstovybės atsiskaitymą su biudžetais ir pinigų fondais parengimo ir pateikimo taisyklių patvirtinimo“ Nr.VA-124/1B-671/V-257 // Valstybė žinios, 2004, Nr.1040.

Europos Sąjungos teisės aktai

Reglamentai

Tarybos reglamentas Dėl Europos ekonominių interesų grupių, 2137/85, 1985 OJ L199.

Tarybos reglamentas Dėl įmonių koncentracijos kontrolės, 4064/89/EEB, 1989 OJ L395/1, pataisyta OJ L257/14.

Tarybos reglamentas Dėl Europos bendrovės (SE) statuto (EB) 2157/2001, OJ L294, 2001.

Tarybos reglamentas Dėl Europos kooperatinės bendrijos (SCE) statuto 1435/2003, OJ L207, 2003.

Europos Sąjungos bendrovių teisės direktyvos

Pirmoji Tarybos direktyva, 68/151/EEB, OJ L65, 1968.

Antroji Tarybos direktyva, 77/91/EEB, OJ L26, 1977.

Trečioji Tarybos direktyva, 78/885/EEB, OJ L295, 1978.

Ketvirtoji Tarybos direktyva, 78/660/EEB, OJ L222, 1978.

Penktosios Tarybos direktyvos antrasis pataisytas projektas, OJ C7, 1991.

Šeštoji Tarybos direktyva, 82/891/EEB, OJ L378, 1982.

Septintoji Tarybos direktyva, 83/349/EEB, OJ L193, 1983.

Aštuntoji Tarybos direktyva, 84/253/EEB, OJ L126, 1984.

Devitosios Tarybos direktyvos projektas, III/1639/84.

Dešimtosios Tarybos direktyvos projektas, OJ C23, 1985.

Dešimtosios Tarybos direktyvos projektas, XVD2/6000/ENREV7.

Vienuoliktoji Tarybos direktyva, 89/666/EEB, OJ L395, 1989.

Dvyliktoji Tarybos įmonių teisės direktyva, 89/667/EEB, OJ L395, 1989.

Tryliktoji Europos Parlamento ir Tarybos direktyva, 2004/25/EB, OJ 2004 L142/12.

2005 m. spalio 26 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2005/56/EC Dėl tarptautinių perėmimų ribotos atsakomybės bendrovių. OJ 2005 L310/1.

Keturioliktosios Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos projektai. 1997 m. balandžio 22 d., XV/D2/6002/97 ir 1997 m. lapkričio 11 d., XV/D2/6002/97-EN REV 2.

Europos darbuotojų tarybų direktyva 94/45/EEB, 1994, OJ L254/64.

Tarybos direktyva, papildanti Europos Bendrovės statutą Dėl darbuotojų dalyvavimo, 2001/86/EB, OJ L294, 2001.

Tarybos direktyva, papildanti Europos kooperatinės bendrijos statutą Dėl darbuotojų dalyvavimo, 2003/72/EB.

Pastaba. Norminių aktų sąrašė nurodomas tik Valstybės žinių numeris, kuriame pirmą kartą skelbtas tam tikras aktas ar nauja jo redakcija.

Teismų praktika

Lietuvos Respublikos Konstitucinio teismo 1996 m. sausio 24 d. nutarimas „Dėl Lietuvos Respublikos akcinių bendrovių įstatymo 10 straipsnio pirmosios dalies bei 50 straipsnio pirmosios dalies normų ir Lietuvos Respublikos valstybinio turto pirminio privatizavimo įstatymo 2 straipsnio antrosios dalies bei 14 straipsnio šeštosios dalies nuostatų atitikimo Lietuvos Respublikos Konstitucijai“ // Valstybės žinios, 1996, Nr.9-228.

Lietuvos Respublikos Konstitucinio teismo 2006 m. sausio 17 d. nutarimas „Dėl Vertybinių popierių rinkos įstatymo atitikties Konstitucijai“.

Lietuvos Aukščiausiojo Teismo 2000 m. kovo 29 d. nutartis „Dėl visuotinio akcininkų susirinkimo sušaukimo tvarkos c.b. Vilniaus miesto valdyba v. UAB „Sangreta“ ir Silva Jasiulionienė“ // Teismų praktika, 2001, Nr.14.

Lietuvos Aukščiausiojo Teismo 2000 m. spalio 9 d. nutartis „Dėl UAB akcijų savininkų teisės parduoti ar kitaip perleisti akcijas kito asmens nuosavybėn c.b. R.Adomavičius v. UAB „Valstiečių laikraštis“ // Teismų praktika, 2001, Nr.14.

Lietuvos Aukščiausiojo Teismo 2001 m. vasario 21 d. nutartis „Dėl bendrovės valdybos kompetencijos realizavimo; dėl Civilinio proceso kodekso 326, 332 straipsnių, 354-2 straipsnio 2 dalies taikymo c.b. AB „Rimeda“ v. Arvydo Martinkėno IĮ, Arvydo IĮ „Viskintas“ // Teismų praktika, 2001, Nr.15.

Lietuvos Aukščiausiojo Teismo 2001 m. vasario 21 d. nutartis „Dėl Pauliano ieškinio (actio Pauliana); Dėl bankrutuojančios įmonės kreditoriaus teisės ginčyti kreditorių susirinkimo nutarimus c.b. AB Turto bankas v. Bankrutuojanti AB „Rimeda“, AB Lietuvos taupomasis bankas“ // Teismų praktika, 2002, Nr.17.

Lietuvos Aukščiausiojo Teismo 2001 m. vasario 28 d. nutartis „Dėl draudimo bendrovės likvidavimo civ. Byloje SBI Spectra Management AG v. Valstybinės draudimo priežiūros tarnybos valdyba“, Nr.3K-3-205/2001.

Lietuvos Aukščiausiojo Teismo 2001 m. gegužės 28 d. nutartis „Dėl visuotinio akcininkų susirinkimo sprendimo ginčijimo civ. Byloje UAB „Vilnamisa“ v. AB „Šeškinės Širvinta“, Nr.3K-3-613/2001.

Lietuvos Aukščiausiojo Teismo 2001 m. birželio 18 d. nutartis „Dėl juridinio asmens teisių perėmimo civ. Byloje B.Radzevičius v. Metalinių garažų bendrija „Baltupiai“, Nr.3K-3-725/2001.

Lietuvos Aukščiausiojo Teismo 2001 m. spalio 4 d. nutartis „Dėl ieškininės senaties termino taikymo; dėl Akcinių bendrovių įstatymo 20 straipsnio 4 dalies aiškinimo ir taikymo; dėl akcininko teisės ginčyti bendrovės sudarytą sandorį c.b. Galina Vysidalko ir Natalija Vysidalko v. UAB „Ivaks“, Jolanta Emilė Stefanija Guščenkova ir Vladimiras Čičkinas“ // Teismų praktika, 2002, Nr.16.

Lietuvos Aukščiausiojo Teismo 2001 m. spalio 16 d. nutartis „Dėl uždarnosios akcinės bendrovės administracijos vadovo teisinio statuto c.b. Vygaudas Paliūnas v. Radviliškio rajono savivaldybė, UAB „Radviliškio autobusų parkas“ // Teismų praktika, 2002, Nr.16.

Lietuvos Aukščiausiojo Teismo 2001 m. lapkričio 21 d. nutartis „Dėl įstatymo analogijos; dėl darbdaviui padarytų nuostolių, darbuotojui netinkamai vykdant savo išipareigojimus; dėl darbo sutarties įstatymo 38 straipsnio taikymo ir aiškinimo c.b. Dalios Rudzinskienės v. BĮ UAB „Militzer & MŽnch Fortransas“ // Teismų praktika, 2002, Nr.17.

Lietuvos Aukščiausiojo Teismo 2001 m. lapkričio 28 d. nutartis „Dėl akcinių bendrovių administracijos vadovų bendrovei padarytos žalos atlyginimo c.b. AB „Laivitė“ v. Gediminas Radzevičius // Teismų praktika, 2002, Nr.17.

Lietuvos Aukščiausiojo Teismo 2002 m. balandžio 3 d. nutartis „Dėl individualios įmonės statuso civ. Byloje Klaipėdos apskrities VMI v. J.Matulevičius“, Nr.3K-3-540/2002.

Lietuvos Aukščiausiojo Teismo 2002 m. gegužės 23 d. nutartis „Dėl akcininkų teisių c.b. AB „Baltic fund securities“ v. AB „Geonafta“ // Teismų praktika, 2003, Nr.18.

Lietuvos Aukščiausiojo Teismo 2002 m. birželio 19 d. nutartis „Dėl pranešimų akcininkams tvarkos civ. Byloje UAB „Vilnamisa“ v. AB „Šeškinės Širvinta“, Nr.3K-3-878/2002.

Lietuvos Aukščiausiojo Teismo 2002 m. rugsėjo 17 d. nutartis „Dėl akcininko teisės į informaciją ribojimo c.b. Viačeslavas Norkus v. UAB gamybinė-komercinė firma „Fonas“ // Teismų praktika, 2003, Nr.18.

Lietuvos Aukščiausiojo Teismo 2002 m. rugsėjo 25 d. nutartis „Dėl bendrovės laidavimo už akcininką civ. Byloje A.Nemeika v. UAB „Antrameda“, Nr.3K-3-1090/2002.

Lietuvos Aukščiausiojo Teismo 2003 m. kovo 31 d. nutartis „Dėl visuotinio akcininkų susirinkimo atšaukimo civ. Byloje S.Maulevičius, UAB „Vilniaus mūrai“ v. AB „Paminklų restauravimo institutas“ ir kt., Nr. 3K-3-425/2003.

Lietuvos Aukščiausiojo Teismo 2003 m. kovo 31 d. nutartis „Dėl visuotinio akcininkų susirinkimo sprendimų ginčijimo civ. Byloje A.Švedas v. UAB „Skroblas ir kompanija“, Nr.3K-3-428/2003.

Lietuvos Aukščiausiojo Teismo 2003 m. gegužės 7 d. nutartis „Dėl pranešimų akcininkams tvarkos civ. Byloje R.Kontrauskas ir kt. V. UAB „Diagnostikos poliklinika“, Nr.3K-3-567/2003.

Lietuvos vyriausiojo administracinio teismo 2003 m. gegužės 29 d. sprendimas administracinėje byloje Nr.I-5-04/2003 b. A.Statkevičius v. Socialinės apsaugos ir darbo ministerija // Valstybės žinios, 2003, Nr.62.

Lietuvos Aukščiausiojo Teismo 2003 m. birželio 4 d. nutartis „Dėl rašytinio išipareigojimo tarp akcininkų ir bendrovės dėl informacijos saugojimo c.b. Nr.3K-3-647/2003 V.Bieliauskas ir A.Bieliauskas v. AB „Mažeikių nafta“ // Teismų praktika, 2004, Nr.20.

Lietuvos Aukščiausiojo Teismo 2003 m. lapkričio 19 d. nutartis „Dėl individualios įmonės savininko atsakomybės civ. Byloje Šiaulių apskrities VMI v. N.Šiatkienė“, Nr.3K-3-1099/2003.

Lietuvos Aukščiausiojo Teismo 2003 m. gruodžio 29 d. nutarimas Nr.44 „Dėl Darbo kodekso normų, reglamentuojančių darbo sutarties nutraukimą darbdavio iniciatyva, kai nėra darbuotojo kaltės (DK 129 straipsnis), taikymo teismų praktikoje“ // Teismų praktika, 2004, Nr.20.

Lietuvos Aukščiausiojo Teismo 2004 m. vasario 18 d. nutartis „Dėl juridinio asmens dalyvio atsakomybės pagal juridinio asmens prievolės b. UAB „Gollner Spedition“ v. S.Beinorius ir J.Beinorienė“ // Teismų praktika, 2004, Nr.21.

Lietuvos Aukščiausiojo Teismo 2004 m. kovo 15 d. nutartis „Dėl bendrovės vadovo atlyginimo civ. Byloje A.Kvietkauskas v.UAB „Interarbo“, Nr.3K-3-192/2004.

Lietuvos Aukščiausiojo Teismo 2004 m. birželio 18 d. nutarimas Nr.45 „Dėl Darbo kodekso normų, reglamentuojančių darbo sutarties nutraukimą pagal Darbo kodekso 136 straipsnio 3 dalies 1 ir 2 punktus, taikymo teismų praktikoje“ // Teismų praktika, 2004, Nr.21.

Lietuvos Aukščiausiojo Teismo 2004 m. birželio 22 d. nutartis „Dėl individualios įmonės savininko atsakomybės civ. Byloje AB „Ūkio bankas“ v. A.Lužys“, Nr.3K-7-308/2004.

Lietuvos Aukščiausiojo Teismo 2004 m. liepos 16 d. nutartis „Dėl akcijų įkeitimo civ. Byloje E.Tvarijonavičienė v. AB „Malsena“, Nr.3K-3-334/2004.

Lietuvos Aukščiausiojo Teismo 2004 m. rugsėjo 13 d. nutartis „Dėl akcijų įkeitimo civ. Byloje E.Tvarijonavičienė v. AB „Pasvalio grūdai“, Nr.3K-3-436/2004.

Lietuvos Aukščiausiojo Teismo 2004 m. spalio 27 d. nutartis „Dėl valdybos pirmininko atsakomybės civ. Byloje UAB „Dirbtinis pluoštas“ v. G.Pukas“, Nr.3K-3-480/2004.

Lietuvos Aukščiausiojo Teismo 2006 m. vasario 20 d. nutartis „Dėl restruktūrizavimo bylos iškėlimo civ. byloje A.Žiogas v. UAB „Baltijos žuvys“, Nr.3K-3-69/2006.

Lietuvos Aukščiausiojo Teismo 2006 m. vasario 27 d. nutartis „Dėl visuotinio akcininkų susirinkimo kvorumo civ. byloje UAB „Kaminera“ v. D.Š.“, Nr.3K-3-96/2006.

Lietuvos Aukščiausiojo Teismo 2006 m. gegužės 3 d. nutartis civ. byloje Nr.3K-3-312/2006.

Lietuvos Aukščiausiojo Teismo 2006 m. gegužės 25 d. nutartis civ. byloje Nr.3K-7-266/2006.

Lietuvos Aukščiausiojo Teismo 2006 m. birželio 2 d. nutartis civ. byloje Nr.3K-3-270/2006.

Lietuvos Aukščiausiojo Teismo 2006 m. birželio 12 d. civ. byloje Nr.3K-3-388/2006.

Lietuvos Aukščiausiojo Teismo 2006 m. rugsėjo 13 d. nutartis civ. byloje Nr.3K-3-483/2006.

Lietuvos Aukščiausiojo Teismo 2006 m. spalio 31 d. nutartis civ. byloje Nr.3K-3-567/2006.

Lietuvos Aukščiausiojo Teismo 2006 m. lapkričio 27 d. nutartis civ. byloje Nr.3K-3-606/2006.

Lietuvos Aukščiausiojo Teismo biuletenis. Nuo 1995 m. periodiškai leidžiamas leidinys.

Lietuvos Aukščiausiojo Teismo svetainė Internete <http://www.lat.litlex.lt/> .

Internetė skelbiami Lietuvos teismų sprendimai <http://www.bylos.lt/bylos/> .

Lietuvos teismų praktika. Civilinė teisė ir civilinis procesas. V., 1991-1998.

Specialioji literatūra

Pagrindinė

Vitkevičius P. ir kt. Civilinė teisė. – Kaunas: Vija, 1997.

Vanessa Edwards. Europos Sąjungos bendrovių teisė. – Vilnius: Eugrimas, 2002.

Kiršienė J., Pakalniškis V., Ruškytė R., Vitkevičius P. Civilinė teisė. Vadovėlis. Bendroji dalis. Pirmas tomas. - Vilnius: Lietuvos teisės universiteto Leidybos centras, 2004.

Stanislovaitis R. Komercinė teisė. – Vilnius: Eugrimas, 2006.

Šatas J. Komercinės teisės subjektai. Lietuvos ir užsienio firmų teisinės formos. – Kaunas: Technologija, 1998.

Kanovič A. Bendrovių valdymas, akcininkų susirinkimai, vertybiniai popieriai. – Vilnius: Vilniaus universiteto leidykla, 2001.

Lietuvos Respublikos civilinio kodekso komentaras. Pirmoji knyga. Bendrosios nuostatos. Pirmasis leidimas. – Vilnius: Justitia, 2001.

Lietuvos Respublikos civilinio kodekso komentaras. Antroji knyga. Asmenys. Pirmasis leidimas. – Vilnius: Justitia, 2002.

Lietuvos Respublikos civilinio kodekso komentaras. Trečioji knyga. Šeimos teisė. Pirmasis leidimas. – Vilnius: Justitia, 2002.

Norkus R. Bankroto bylų nagrinėjimas: teorija ir praktika // Justitia, 2007, Nr.2, p.2-20.

Valančius K.L. Investicijų teisė. – Vilnius: Eugrimas, 2005.

Verslo teisinis reguliavimas. – Vilnius: Vilniaus verslo teisės akademija, 2007.

Hopt J., Wymeersch E. Capital markets and company law. – Oxford: Oxford University Press, 2003.

Davies Paul L. Gower and Davies' principles of modern company law. – London: Sweet & Maxwell, 2003.

Harlow D.K. Smith & Keenan's company law. – Pearson: Longman, 2002.

Schmidt, Karsten. Gesellschaftsrecht Köln: Carl Heymanns Verlag, 2002.

Papildoma

Abramavičius, Armanas, Mikelėnas, Valentinas. Įmonių vadovų teisinė atsakomybė. – Vilnius: VĮ Teisinės informacijos centras, 1999.

Bagdžiūnienė V. Įmonių veiklos planavimas ir analizė: esmė ir verslo situacijos. – Vilnius: Conto litera, 2005.

Lietuvos Respublikos Darbo kodekso komentaras. I-II dalys. – Vilnius: Justitia, 2003.

Lietuvos Respublikos Darbo kodekso komentaras. III dalis. – Vilnius: Justitia, 2004.

Soloveičikas D. Juridinių asmenų baudžiamoji atsakomybė (lyginamieji aspektai). Daktaro disertacijos santrauka // Socialiniai mokslai. Teisė (01 S). – Vilnius, 2005.